

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

1 ביוני 2008

388

כ"ח באייר התשס"ח

עמוד

הצעת חוק לשכת עורכי הדין (תיקון מס' 32), התשס"ח-2008 602

הצעת חוק לשכת עורכי הדין (תיקון מס' 32), התשס"ח-2008

- תיקון סעיף 6 1. בחוק לשכת עורכי הדין, התשכ"א-1961¹ (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 6, אחרי פסקה (7) יבוא:
- ”(8) ועדת אתיקה ארצית;
- ”(9) ועדות אתיקה מחוזיות.”
- תיקון סעיף 14 2. בסעיף 14 לחוק העיקרי –
- (1) בסעיף קטן (א), במקום ”ייבחרו אחת לארבע שנים על ידי המועצה הארצית” יבוא ”ימונו על ידי ועדת המינויים שהוקמה לפי הוראות סעיף 18 (בפרק זה – ועדת המינויים) לתקופה של ארבע שנים”;
- (2) בסעיף קטן (ב), במקום ”לא יהיה מועמד” יבוא ”לא ימונה”.
- תיקון סעיף 15 3. בסעיף 15 לחוק העיקרי –
- (1) בסעיף קטן (א), במקום ”ייבחרו אחת לארבע שנים על ידי חברי הלשכה הרשומים באותו מחוז” יבוא ”ימונו על ידי ועדת המינויים לתקופה של ארבע שנים”;
- (2) בסעיף קטן (ב), במקום ”לא יהיה מועמד” יבוא ”לא ימונה”.

דברי הסבר

תבחן את כישוריו של כל מועמד, וחוקה עליה שתמנה את הטובים ביותר.

הצעה זו תואמת את המלצותיה של הוועדה לבחינת הדין המשמעת של עורכי הדין שמינה שר המשפטים בשנת 1995 ואשר בראשה עמד השופט (בדימוס) שאול אלוני (להלן – ועדת אלוני), ולפיהן יש לקיים בלשכה מערכת דיון משמעת נפרדת ובלתי תלויה, אשר תהא מנותקת לחלוטין מגורמים הנבחרים על בסיס סיעתי. הוועדה הציעה להקים ועדת מינויים אשר תמנה את חברי בתי הדין המשמעתיים.

כדי לחוק את מעמדה העצמאי והבלתי תלוי של מערכת השיפוט המשמעתי בלשכה, ועל רקע הביקורת שנמתחה על המצב המשפטי הקיים בהקשר זה במפורט לעיל והמלצות ועדת אלוני, מוצעים התיקונים האלה לחוק:

(1) בסעיפים 2 ו-3 להצעת החוק, מוצע לתקן את סעיפים 14 ו-15 לחוק ולקבוע כי חברי בתי הדין המשמעתיים של הלשכה ימונו בידי ועדת מינויים שתוקם לפי הוראות סעיף 18 המוצע בסעיף 10 להצעת החוק (להלן – ועדת המינויים), ולא ייבחרו על ידי המועצה הארצית או בידי חברי הלשכה.

לאור המעבר לשיטת מינוי חברי בתי הדין המשמעתיים בידי ועדת מינויים, מוצע בסעיף 4 להצעת החוק, לבצע את ההתאמות הנדרשות בסעיף 16 לחוק, שעניינן כשירות לכהונה כחבר בית דין משמעתי, וכן מוצע בסעיף 5 להצעת החוק, לבטל את סעיף 17(ג) לחוק הקובע לאמור:

סעיף 1 סעיף 6 לחוק לשכת עורכי הדין, התשכ"א-1961 (להלן – החוק), מונה את מוסדות לשכת עורכי הדין (להלן – הלשכה). לאור הקמתן של ועדת אתיקה ארצית וועדות אתיקה מחוזיות בסעיף 18 המוצע בסעיף 10 להצעת החוק (ר' דברי הסבר שם), מוצע לתקן את סעיף 6 לחוק ולהוסיף לרשימת מוסדות הלשכה גם את ועדות האתיקה האזוריות.

סעיפים 6 לחוק מונה, בין שאר מוסדות הלשכה, 2 עד 9 את בית הדין המשמעתי הארצי ובתי דין משמעתיים מחוזיים.

סעיף 14 לחוק, שעניינו בית הדין המשמעתי הארצי, קובע בסעיף קטן (א) כי חברי בית הדין המשמעתי הארצי של הלשכה ייבחרו בידי המועצה הארצית, מבין חברי הלשכה הכשירים לכך. סעיף 15 לחוק, שעניינו בתי הדין המשמעתיים המחוזיים, קובע בסעיף קטן (א) כי חברי בתי הדין המשמעתיים המחוזיים של הלשכה ייבחרו בידי כלל חברי הלשכה הרשומים באותו מחוז, מבין חברי הלשכה הרשומים באותו מחוז, הכשירים לכך. הלכה למעשה, נבחרים חברי בתי הדין המשמעתיים המחוזיים על פי רשימה מוסכמת, בלא שמתקיימות בהירות כלליות במחוז.

על שיטת בחירה זו נמתחה ביקורת בבג"צ 1302/96 סיעת "עצמאות ושינוי" נגד ועד מחוז תל אביב פ"ד נ(3) 749, בעמ' 757-758, שבו הציע נשיא בית המשפט העליון (בדימוס) אהרון ברק לשקול את האפשרות לשינוי החוק, באופן שהדיינים בבתי הדין המשמעתיים ייבחרו בידי ועדת מינויים, בדומה לבחירת שופטים ודיינים, הוועדה

¹ ס"ח התשכ"א, עמ' 178; התשס"ה, עמ' 745.

4. בסעיף 16 לחוק העיקרי – תיקון סעיף 16
- (1) בסעיף קטן (א), ברישה, במקום "להיבחר לבית הדין המשמעתי הארצי" יבוא "לכהן כחבר בית הדין המשמעתי הארצי", במקום "להיבחר לבית דין משמעתי מחוזי" יבוא "לכהן כחבר בית דין משמעתי מחוזי" ובמקום "להיבחר חבר בית דין משמעתי" יבוא "לכהן כחבר בית דין משמעתי";
- (2) בסעיף קטן (ב), במקום "להיבחר" יבוא "להתמנות".
5. בסעיף 17 לחוק העיקרי – תיקון סעיף 17
- (1) בסעיף קטן (א), במקום "לבחירת" יבוא "למינוי";
- (2) סעיף קטן (ג) – בטל.
6. בסעיף 17א לחוק העיקרי – תיקון סעיף 17א
- (1) בפסקה (1), במקום "בית הדין המשמעתי שבו הוא חבר" יבוא "ועדת המינויים";
- (2) בפסקה (2), לפני "נבצר ממנו" יבוא "ועדת המינויים החליטה כי" ובסופה יבוא "ומסרה לו על כך הודעה בכתב";
- (3) אחרי פסקה (4) יבוא:
- "(5) ועדת המינויים מצאה כי קיימות עובדות שבשלהן אין הוא ראוי לכהן כחבר בית דין משמעתי, ומסרה לו על כך הודעה בכתב".
7. אחרי סעיף 17א לחוק העיקרי יבוא: תוספת סעיף 17א
- "השעיה מכהונה של חבר בית דין משמעתי
- 17א. הוגש נגד חבר בית דין משמעתי כתב אישום בבית משפט או בבית דין צבאי בשל עבירה שיש עמה קלון, או הועמד לדין משמעתי לפי חוק זה או לפי דין אחר, רשאית ועדת המינויים להשעותו מכהונתו, במסירת הודעה בכתב, עד למתן פסק דין סופי בעניינו או עד לטיוח ההליכים המשמעתיים נגדו, לפי העניין."
8. במקום סעיף 17ב לחוק העיקרי יבוא: החלפת סעיף 17ב
- "חילופי חברים בבית דין משמעתי
- 17ב. התפנה מקומו של חבר בית דין משמעתי, תמנה ועדת המינויים במקומו חבר בית דין, שיכהן באותו בית דין ליתרת תקופת כהונתו."

ד ב ר י ה ס ב ר

- (ג) פחת מספר חברי בית-דין משמעתי לכדי שני שלישים של חברי בית-הדין ולא ניתן למלא מקומם כאמור בסעיף 17ב, רשאית הלשכה לקבוע מועד לבחירות לשם בחירת חברי בית-דין אחרים להשלמת מספרם."
- (2) בסעיף 6 להצעת החוק, מוצע לתקן את סעיף 17א לחוק, שעניינו פקיעת כהונת חבר בית דין משמעתי, ולהסמיך את ועדת המינויים להפסיק את כהונתו של חבר בית דין משמעתי, בהתקיים לגבי הנסיבות הקבועות בסעיף זה.
- כמו כן, בסעיף 7 להצעת החוק, מוצע להוסיף את סעיף 17א1 לחוק ובו לקבוע את סמכותה של ועדת המינויים להשעות חבר בית דין משמעתי מכהונתו בנסיבות שבהן
- הוגש נגדו כתב אישום בשל עבירה שיש עמה קלון, או אם הועמד לדין משמעתי לפי החוק או לפי דין אחר.
- התאמה נוספת לשיטת המינויים מוצעת בסעיף 8 להצעת החוק שבו מוצע להחליף את סעיף 17ב לחוק ולקבוע כי כאשר התפנה מקומו של חבר בית דין משמעתי תמנה ועדת המינויים במקומו חבר בית דין אחר.
- וזו לשונו של סעיף 17ב לחוק, שמוצע להחליפו:
- "חילופי חברים בבית דין משמעתי
- 17ב. נתפנה מקומו של חבר בית-דין משמעתי, יכהן כחבר בית-הדין המשמעתי המועמד ששמו נקוב ראשון אחרי שמות המועמדים שנבחרו מרשימת המועמדים לאותו בית-דין משמעתי בבחירות האחרונות."

- (1) בסעיף קטן (א), אחרי "יבחרו מביניהם" יבוא "באישור ועדת המינויים";
 (2) בסעיף קטן (ד), במקום "על אף האמור בסעיף קטן (א)" יבוא "על אף האמור בסעיף קטן (ג)".

10. אחרי סעיף 18 א לחוק העיקרי יבוא:

הוספת סעיפים 18 ב עד 18 ד

"ועדות האתיקה 18 ב, ג. (א) בוועדת האתיקה הארצית יהיו חברים אלה:

- (1) חברי הלשכה שימנה הוועד המרכזי באישור ועדת המינויים, ובלבד שלא ימונה מי שמתקיים בו האמור בסעיף 16(א)1 או (2);
 (2) נציגי ציבור שהתקיימו בהם תנאי הכשירות כאמור בסעיף קטן (ג), שתמנה ועדת המינויים.
 (ב) בכל מחוז של הלשכה תהיה ועדת אתיקה מחוזית שבה יהיו חברים אלה:
 (1) חברי הלשכה הרשומים באותו מחוז שימנה הוועד המחוזי של אותו מחוז באישור ועדת המינויים, ובלבד שלא ימונה מי שמתקיים בו האמור בסעיף 16(א)1 או (2);
 (2) נציגי ציבור שהתקיימו בהם תנאי הכשירות כאמור בסעיף קטן (ג), שתמנה ועדת המינויים.
 (ג) כשיר לכהן כנציג ציבור בוועדת האתיקה הארצית או בוועדת אתיקה מחוזית (בסעיף זה – ועד אתיקה) מי שהתקיימו בו כל אלה:

דברי הסבר

שעילתה הרשעה בעבירה שיש עמה קלון ותוגש, לפי ההמלצה, במישרין לבית הדין המשמעותי הארצי.

על רקע המלצות אלה, מוצע להוסיף לחוק את סעיף 18 ב המוצע ובו להקים בחוק ועדת אתיקה ארצית וועדות אתיקה מחוזיות, ולקבע בסעיף 6 לחוק, כמוסדות הלשכה, כאמור בסעיף 1 להצעת החוק.

לאחר בחינת המשמעויות של המלצות ועדת אלוני לגבי התפקוד השוטף של הוועדים המחוזיים, הוחלט שלא להציע בהקשר זה ניתוק מוחלט מהוועדים המחוזיים שחלק גדול מעיסוקם הוא טיפול בענייני משמעת, אלא ליצור הפרדה בין הוועד המחוזי לוועדת האתיקה, תוך בקרה ופיקוח של ועדת המינויים על מינוי חברי הלשכה בוועדות האתיקה. לפי המוצע בסעיף 18 ב(א) המוצע, יהיו חברי ועדת האתיקה הארצית חברי הלשכה שימונו בידי הוועד המרכזי באישור ועדת המינויים, וכן נציגי ציבור שהם משפטנים לא פעילים העומדים בתנאי הכשירות שנקבעו; חברים אלה ימונו בידי ועדת המינויים. לפי המוצע בסעיף 18 ב(ב) המוצע, בוועדת אתיקה מחוזית יכהנו חברי לשכה הרשומים באותו מחוז שימונו על ידי ועד המחוז הנוגע בדבר באישור ועדת המינויים, וכן נציגי ציבור שהם משפטנים לא פעילים, אשר ימונו בידי ועדת המינויים.

(3) בסעיף 9 להצעת החוק, מוצע לחקן את סעיף 18 לחוק, שעניינו יושב ראש, סגנים והרכב של בית דין משמעותי ולהתאימו לשיטת המינוי המוצעת של חברי בתי הדין בידי ועדת מינויים. כך בחירת יושב ראש בית הדין המשמעותי וארבעה סגני היושב ראש תהיה בידי חברי בית הדין המשמעותי ובאישור ועדת המינויים.

עוד יצוין כי בסעיף 10 להצעת החוק מוצע להוסיף את סעיף 18 ד המוצע ובו לקבוע הוראות לענין הרכב ועדת המינויים וסדרי עבודתה (ר' דברי הסבר שם).

סעיף 10 לסעיף 18 ב המוצע

אחת מהמלצותיה של ועדת אלוני היתה לקבוע כי הסמכות להגיש קובלנה לבית דין משמעותי הנתונה היום לפי סעיף 63 לחוק, בין השאר לוועד המרכזי ולוועדים המחוזיים, שהם גורמים הנבחרים על בסיס סיעתי, תופקע מידיהם ותוקנה לוועדות קבילות שחבריהן ימונו בידי ועדת המינויים. הומלץ על הקמת ועדת קבילות מחוזית בכל אחד ממחוזות הלשכה, אשר תחליף את הוועד המחוזי בתפקידו כקובל וכן על הקמת ועדת קבילות ארצית שתהיה אחראית על ערעורים על החלטות של בתי הדין המשמעותיים, ותשמש קובל בקובלנה לפי סעיף 75 לחוק

- (1) הוא משפטן ואינו חבר הלשכה, או שהוא חבר הלשכה שחברותו בה מוגבלת כאמור בסעיף 52ב;
- (2) הוא לא הורשע בעבירה פלילית או בעבירת משמעת, שמפאת הומרתה, מהותה או נסיבותיה אין הוא ראוי לשמש נציג ציבור בוועדת האתיקה.
- (ד) (1) המספר הכולל של חברי ועדת האתיקה ייקבע בכללים.
- (2) מספר נציגי הציבור שתמנה ועדת המינויים בוועדת האתיקה לא יעלה על רבע מהמספר הכולל של חברי ועדת האתיקה; בוועדת אתיקה שמספר חבריה פחות מ-11, לא יפחת מספר נציגי הציבור שימונו כאמור מחבר אחד, ובוועדה שמספר חבריה הוא 11 לפחות, לא יפחת מספר נציגי הציבור משניים.
- (ה) הוועד המרכזי או הוועד המחוזי יבחר מבין חברי ועדת האתיקה הארצית או ועדת אתיקה מחוזית, לפי העניין, שאינם נציגי ציבור את יושב ראש הוועדה; בחירה כאמור טעונה אישור ועדת המינויים.
- (ו) חבר בוועדת אתיקה יתמנה לתקופה של ארבע שנים וניתן להחזיר ולמנותו, ובלבד שלא יכהן יותר משתי תקופות כהונה רצופות.
- (ז) כהונתו של חבר ועדת אתיקה נפסקת באחת מאלה:
- (1) הוא התפטר במסירת כתב התפטרות ליושב ראש ועדת המינויים;
- (2) נתקיימה בו אחת הנסיבות המונעות בעדו לכהן כחבר ועדת אתיקה לפי סעיפים קטנים (א) עד (ג), לפי העניין;

ד ב ר י ה ס ב ר

יתמנה באותו האופן שבו הוא התמנה להיות חבר ועדת אתיקה – דהיינו, בידי הוועד המרכזי או הוועד המחוזי, לפי העניין, באישור ועדת המינויים.

מוצע בסעיפים 18ב(א)1, 18ב(ב)1 המוצעים, לקבוע כי לא יוכל להתמנות כחבר ועדת אתיקה מי שהתקיימו בו הנסיבות המונעות כהונה בבית דין משמעת. כתוצאה מכך, ניתן יהיה בנסיבות מתאימות למנוע מחבר הלשכה, ובכלל זאת חבר ועד מחוזי או חבר ועד מרכזי, שהוא בעל עבר פלילי או משמעת, מלהתמנות כחבר ועדת אתיקה. כן מוצע בסעיף 18ב(ז) המוצע, לקבוע הוראות לעניין הפסקת כהונתו של חבר ועדת אתיקה, בדומה לעילות להפסקת כהונתו של חבר בית דין משמעת לפי סעיף 17א לחוק.

לפי המוצע בסעיף 18ב(ו) המוצע, חברי ועדות האתיקה ימונו לתקופה של ארבע שנים, וניתן לחזור ולמנותם לתקופה נוספת ובלבד שלא יכהנו יותר משתי תקופות כהונה נוספות.

שילובם בוועדות האתיקה של משפטנים לא פעילים אשר ימונו בידי ועדת המינויים, נועד לתרום לשקיפות ולבקרה הציבורית בשלב ההחלטה על העמדה לדין, ולחזק את אמון הציבור בהליכי ההעמדה לדין משמעתי בלשכת עורכי הדין.

לפי המוצע בסעיף 18ב(ד)1 המוצע, המספר הכולל של חברי ועדות האתיקה ייקבע בכללים שתתקן המועצה הארצית של לשכת עורכי הדין באישור שר המשפטים. כדי להבטיח איוון ראוי בין נציגי הציבור חברי ועדות האתיקה לבין עורכי הדין חברי ועדות האתיקה, מוצע בסעיף 18ב(ד)2 לקבוע כי מספר נציגי הציבור בוועדת אתיקה שמספר חבריה פחות מ-11, לא יפחת מחבר אחד, ובוועדה שמספר חבריה הוא 11 לפחות, לא יפחת מספר נציגי הציבור משניים. עוד מוצע, לקבוע כי בכל מקרה לא יעלה מספר נציגי הציבור על רבע מהמספר הכולל של חברי ועדת האתיקה.

לפי המוצע בסעיף 18ב(ה) המוצע, היושב ראש של כל ועדת אתיקה, אשר נבחר מקרב חברי הלשכה החברים בה,

(3) ועדת המינויים החליטה כי נבצר ממנו, דרך קבע, למלא את תפקידו או מצאה כי מתקיימות לגביו עובדות אחרות שבשלהן אין הוא ראוי לכהן כחבר ועדת האתיקה, ומסרה לו על כך הודעה בכתב.

(ח) ועדת אתיקה מחוזה לא תפעל בסתירה להחלטת ועדת האתיקה הארצית.

18. (א) ליד ועדת האתיקה הארצית וליד כל ועדת אתיקה מחוזה יפעל פרקליט; כשיר להתמנות לפרקליט מי שהתקיימו בו תנאי הכשירות לכהונה בבית דין משמעתי מחוזה כאמור בסעיף 16(א) והוא אינו חבר באחד ממוסדות הלשכה.

(ב) הפרקליטים יבררו תלונות על עבירות משמעת של עורכי דין המטופלות בידי ועדת האתיקה שלידה הם פועלים ויעבירו אותן אליה בצירוף המלצתם, וכן ייצגו את ועדת האתיקה שהם פועלים לידה בהליכים לפני בתי הדין המשמעתיים ולפני בתי המשפט, וייעצו לה בכל עניין הקשור בכך.

(ג) הפרקליטים יועסקו בידי הלשכה בשכר; הוראות בדבר דרכי מינויים והפסקת כהונתם ייקבעו בכללים, ובלבד שכהונתו של פרקליט לא תופסק שלא בהסכמתו, אלא באישור ועדת המינויים בהחלטה שהתקבלה ברוב חבריה.

(ד) לצורך מילוי תפקידיו לפי סעיף זה רשאי פרקליט להסתייע בחבר הלשכה, בין אם הוא עובד הלשכה ובין אם לאו.

דברי הסבר

מוצע בסעיף 18(א) המוצע, לקבוע כי ליד כל אחת מוועדות האתיקה יכהן פרקליט אשר התקיימו בו תנאי הכשירות לכהונה בבית דין משמעתי מחוזה כאמור בסעיף 16(א) לחוק והוא אינו חבר באחד ממוסדות הלשכה.

לפי סעיף 18(ב) המוצע, יהיו תפקידיהם של הפרקליטים לברר תלונות על עבירות משמעת של עורכי דין שהוגשו או הועברו לוועדת האתיקה שלידה הם פועלים, ולהעבירן אליה בצירוף המלצה, וכן ייצגו ועדת האתיקה שלידה הם פועלים לפני בתי הדין המשמעתיים ובתי המשפט, ומתן ייעוץ לוועדה בכל עניין הקשור בכך.

מוצע לקבוע בסעיף 18(ג) המוצע, כי הפרקליטים יועסקו על ידי הלשכה בשכר. עוד מוצע כי הוראות בדבר דרכי מינויים של הפרקליטים והעברתם מכהונתם, ייקבעו בכללים שתקבע המועצה הארצית, ובלבד שכהונתו של פרקליט לא תופסק שלא בהסכמתו, אלא באישור ועדת המינויים בהחלטה שהתקבלה ברוב חבריה.

מוצע לקבוע בסעיף 18(ד) המוצע כי לצורך מילוי תפקידיו לפי סעיף 18 המוצע, רשאי פרקליט להסתייע בחבר הלשכה, בין אם הוא עובד הלשכה ובין אם לאו.

לבסוף, מוצע לקבוע בסעיף 18(ח) המוצע, כי ועדת אתיקה מחוזה לא תפעל בסתירה להחלטת ועדת האתיקה הארצית. סעיף זה מקביל לסעיף 13(ו) לחוק הקובע כי ועד מחוזה לא יפעל בסתירה להחלטת הוועד הארצי ובכך משמר את ההיררכיה לעניין החלטות שעניינן משמעת.

לסעיף 18 המוצע

המלצה נוספת של ועדת אלוני היתה כי בכל מחוז ממחוזות הלשכה ייקבע על ידי הלשכה פרקליט שיהיה עובד הלשכה, אשר בידי ירוכזו כל התלונות המוגשות באותו מחוז. הפרקליט יבדוק כל תלונה ויביאה לפני ועדת הקבילות, בצירוף המלצה להגיש קובלנה או לגנוז את התלונה. הפרקליט, שיוכל להסתייע בעוזרים שהם עורכי דין עובדי הלשכה ובעורכי דין מתנדבים, ייצג את ועדת הקבילות לפני בתי הדין המשמעתיים. כן ימונה בידי הלשכה פרקליט ארצי, שאף הוא יהיה עובד הלשכה, שתפקידו לייצג לוועדת האתיקה הארצית בכל הקשור לערעורים וכן לייצג לפני בית הדין המשמעתי הארצי ולפני בית המשפט העליון.

לאור המלצותיה של ועדת אלוני כאמור, מוצע להוסיף לחוק את סעיף 18 המוצע ובו לקבוע הוראות שונות בנוגע לתפקידי הפרקליטים, מינויים וכהונתם.

- ועדת המינויים 18ד, (א) ועדת המינויים תהיה בת שבעה חברים, ואלה הם:
- (1) שופט לשעבר של בית המשפט העליון או נשיא לשעבר של בית משפט מחוזי, שימנה שר המשפטים בהתייעצות עם ראש לשכת עורכי הדין, והוא יהיה היושב ראש;
  - (2) שני חברי הלשכה המשמשים בתפקיד מתפקידי השירות המשפטי בשירות המדינה, ברשות מקומית או בתאגיד שהוקם בחוק, שימנה שר המשפטים;
  - (3) שני חברי הלשכה שתבחר המועצה הארצית;
  - (4) שני חברי הלשכה כמפורט להלן:
- (א) לענין החלטות ועדת המינויים בדבר בית הדין המשמעתי הארצי, ועדת האתיקה הארצית והפרקליט הפועל לידה – שני חברי הלשכה שיבחר הוועד המרכזי;
- (ב) לענין החלטות ועדת המינויים בדבר בית דין משמעתי מחוזי, ועדת אתיקה מחוזית והפרקליט הפועל לידה – שני חברי הלשכה הרשומים במחוז הנוגע בדבר, שיבחר הוועד המחוזי של אותו מחוז.
- (ג) כשיר לכהן כחבר ועדת המינויים לפי פסקאות (2) עד (4) של סעיף קטן (א) – מי שהתקיימו בו תנאי הכשירות לכהונה בבית הדין המשמעתי הארצי כאמור בסעיף 16(א).
- (ג) חבר ועדת המינויים יתמנה לתקופה של ארבע שנים, וניתן לחזור ולמנותו ובלבד שלא יכהן יותר משתי תקופות כהונה רצופות.
- (ד) ועדת המינויים תקבע את סדרי עבודתה ואת נוהלי דיוניה, ככל שלא נקבעו בחוק זה או על פיו.

ד ב ר י ה ס ב ר

- לסעיף 18 המוצע
- כאמור לעיל, בדברי ההסבר לסעיפים 2 עד 9 להצעת החוק, כדי לחזק את מעמדה העצמאי והבלתי תלוי של מערכת השיפוט המשמעתי בלשכה, מוצע להוסיף לחוק את סעיף 18 המוצע ובו להסדיר את הקמתה של ועדת המינויים.
- סעיף 18(א) המוצע קובע כי ועדת המינויים תהיה בת שבעה חברים, ואלה הם:
- (1) שופט לשעבר של בית המשפט העליון או נשיא לשעבר של בית משפט מחוזי שימנה שר המשפטים בהתייעצות עם ראש לשכת עורכי הדין, והוא יהיה יושב ראש הועדה;
  - (2) שני חברי הלשכה מן המגזר הציבורי, שימנה שר המשפטים;
  - (3) שני חברי הלשכה שתבחר המועצה הארצית של הלשכה;
- (4) שני חברי הלשכה אשר הגוף הממנה אותם ייקבע בהתאם לנושא הנדון לפני ועדת המינויים שבה הם יושבים; לענין תפקידי ועדת המינויים הנוגעים לבית הדין המשמעתי הארצי ולוועדת האתיקה הארצית (שמוצע להקימה בסעיף 18(א) המוצע) או לענין הפרקליט שיפעל לידה (שעניינו מוסדר בסעיף 18 המוצע) – ימונו חברי הלשכה בידי הוועד המרכזי, ולענין תפקידי ועדת המינויים הנוגעים לבית דין משמעתי מחוזי, לוועדות אתיקה מחוזיות (שמוצע להקימן בסעיף 18(ב) המוצע), או לפרקליטים שיפעלו לידן (שעניינם מוסדר בסעיף 18 המוצע) – ימונו חברי הלשכה בידי הוועד המחוזי הנוגע בדבר.
- סעיף 18(ב) המוצע קובע כי בשיר לכהן כחבר ועדת המינויים, למעט יושב ראש הוועדה – מי שהתקיימו בו תנאי הכשירות לכהונה בבית הדין המשמעתי הארצי כאמור בסעיף 16(א) לחוק, כמו כן, סעיף 18(ג) המוצע קובע שחברי ועדת המינויים יתמנו לתקופה של 4 שנים ולא יכהנו יותר משתי תקופות כהונה רצופות.

- תיקון סעיף 52ב .11 בסעיף 52ב לחוק העיקרי, בפסקה (2), בסופה יבוא "למעט לתפקיד נציג ציבור בוועדת האתיקה הארצית או בוועדת אתיקה מחוזית, לפי סעיף 18ב".
- הוספת סעיף 60א .12 אחרי סעיף 60 לחוק העיקרי יבוא:
- "חווה דעת מקדימה 60א. (א) ועדת האתיקה הארצית רשאית לתת חוות דעת מקדימה בענייני משמעת של עורכי דין ומתמחים.
- (ב) ועדת אתיקה מחוזית רשאית לתת חוות דעת מקדימה בענייני משמעת של עורכי דין לפי פנייה של עורך דין הרשום באותו מחוז, בעניין הנוגע אליו.
- (ג) חוות דעת מקדימה של ועדת האתיקה הארצית תחייב את כל ועדות האתיקה המחוזיות."
- תיקון סעיף 63 .13 בסעיף 63 לחוק העיקרי, במקום "הועד המרכזי, ועד מחוזי" יבוא "ועדת האתיקה הארצית, ועדת אתיקה מחוזית".
- תיקון סעיף 64 .14 בסעיף 64 לחוק העיקרי, אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:
- "(ג) היה הנאשם חבר בבית דין משמעותי מחוץ תוגש הקובלנה לבית דין משמעותי במחוז אחר"
- הוספת סעיף 64א .15 אחרי סעיף 64 לחוק העיקרי יבוא:
- "איתלות 64א. במילוי תפקידו אין על חבר בית דין משמעותי מרות זולת מרותו של הדין."

דברי הסבר

ועדות האתיקה המחוזיות לבין ועדת האתיקה הארצית כפי שמוצע בסעיף 18ב(ח) המוצע.

סעיפים 13, 18 שענייני ועדות האתיקה, מוצע בסעיף 13 להצעת ו-19(3) החוק, לתקן את סעיף 63 לחוק, שענייני הוכחות להגיש קובלנה, ולהפקיע את הסמכות להגשת קובלנה בשל עבירת משמעת מהוועד המרכזי ומהוועדים המחוזיים, ולהקנותה לוועדת האתיקה הארצית ולוועדות האתיקה המחוזיות, בהתאמה. כן מוצע בסעיפים 18 ו-19(3) להצעת החוק, לתקן את סעיפים 70 ו-71 לחוק ולהקנות לוועדות האתיקה זכות ערעור לבית הדין המשמעותי הארצי ולבית המשפט המחוזי על פסק דין של בית הדין המשמעותי הארצי ובתי הדין המשמעותיים המחוזיים.

סעיף 14 מוצע לתקן את סעיף 64 לחוק, שענייני שיפוט מקומי, ולקבוע כי קובלנה נגד חבר בבית דין משמעותי מחוץ תוגש לבית דין משמעותי במחוז שאינו המחוז שבו הוא מכהן, וזאת כדי למנוע מצב שבו הדיון בעניינו של חבר בית הדין ייערך על ידי חבריו לבית הדין.

סעיף 15 מוצע להוסיף לחוק את סעיף 64א המוצע, ולקבוע כי במילוי תפקידו אין על חבר בית דין משמעותי שום מרות זולת מרותו של הדין, וזאת בדומה לדברי חקיקה אחרים הקובעים את סמכותם של גופים שיפוטיים, כגון: סעיף 2 לחוק יסוד: השפיטה, לעניין בתי המשפט וסעיף 32 לחוק העובדים הסוציאליים, התשנ"ו-1996, לעניין ועדת המשמעת המוקמת לפי אותו החוק.

סעיף 11 סעיף 52ב לחוק, שעניינו חברות מוגבלת, קובע, בין השאר, בפסקה (2) שלו כי חבר לשכה אשר הודיע שאינו עוסק בעריכת דין, לא יבחר ולא ייבחר למוסדות הלשכה ולא יתמנה או ייבחר לתפקיד בה. סעיף 18ב(ג)(2) המוצע בסעיף 10 להצעת החוק, קובע כי אחד מתנאי הכשירות לכהונת נציג ציבור בוועדת אתיקה הוא היותו של המועמד משפטן שאינו חבר לשכה, או שהוא חבר לשכה אך חברותו בה מוגבלת כאמור בסעיף 52ב לחוק. מוצע לתקן את סעיף 52ב(2) לחוק ולסייג את האיסור האמור בו וזאת כדי לאפשר את כהונתם של נציגי הציבור שאינם חברי לשכה בוועדות האתיקה, שהן מוסד ממוסדות הלשכה.

סעיף 12 מוצע להוסיף לחוק את סעיף 60א המוצע, ולעגן את סמכותן של ועדות האתיקה לתת חוות דעת מקדימה בענייני משמעת של עורכי דין ומתמחים המבקשים את עצתה כדי למנות אתיות שבהן הם נתקלים תוך כדי עבודתם השוטפת.

על פי המוצע בסעיף קטן (ב), ועדות האתיקה המחוזיות יהיו רשאיות לתת חוות דעת כאמור רק בענייני של עורך דין הרשום באותו מחוז. מכיוון שמתמחים אינם רשומים במחוזות, מוצע כי רק ועדת האתיקה הארצית תוסמך לתת חוות דעת מקדמיות בעניינם.

מוצע בסעיף קטן (ג), לקבוע כי חוות דעת מקדימה של ועדת האתיקה הארצית תחייב את כל ועדות האתיקה המחוזיות, ובכך לחזק את האחידות בין חוות הדעת של ועדות האתיקה השונות ואת היחסים ההיררכיים בין

"פומביות הדיון 65א. (א) בית דין משמעותי ידון בפומבי.

(ב) בית דין משמעותי רשאי לדון בעניין מסוים, כולו או מקצתו, בדלתיים סגורות, אם ראה צורך בכך מטעמים שיירשמו, באחת מאלה:

- (1) לשם שמירה על ביטחון המדינה או על יחסי החוץ של המדינה;
- (2) לשם הגנה על המוסר;
- (3) לשם הגנה על עניינו של קטין או חסר ישע כהגדרתו בסעיף 368 לחוק העונשין, התשל"ז-1977² (בחוק זה – חוק העונשין), וכן אדם עם מוגבלות שכלית או אדם עם מוגבלות נפשית, כהגדרתם בחוק הליכי חקירה והעדה (התאמה לאנשים עם מוגבלות שכלית או נפשית), התשס"ו-2005³;
- (4) לשם הגנה על עניינו של מתלונן או נאשם בעבירת מין או בעבירה על פי חוק למניעת הטרדה מינית, התשנ"ח-1998⁴;

דברי הסבר

לפגיעה ממשית בעניינו המקצועי של הנאשם או בעניינו של אדם אחר, במידה העולה על הפגיעה בעניין הציבורי שבפומביות הדיון. מטרת עילה זו להתמודד עם המאפיינים המיוחדים של הדיון המשמעותי של לשכת עורכי הדין ובעיקר למנוע פגיעה במוניטין של עורך הדין שהיא בלתי מידתית ביחס לפגיעה בעניין הציבורי שבפומביות ההליך, וכן למנוע פגיעה בעניינו של אדם אחר, וזאת בעיקר במקרה שבו במסגרת ההליך נחשף מידע שחל עליו חיסיון עורך דין-לקוח (סעיף 65א(א) ו-(ב) המוצע).

יצוין כי מכיוון שהעילות לסגירת הדלתות על פי המוצע לעיל אינן זהות להלוטין לאלה הקבועות בחוק בתי המשפט, מוצע בסעיף 20 להצעת החוק, להוסיף לחוק את סעיף 74 ובו לקבוע כי בית המשפט שלערעור רשאי לתת כל החלטה שבית הדין המשמעותי היה מוסמך לתתה. באופן זה יוכל בית המשפט שלערעור (הדן בערעור על החלטת בית הדין המשמעותי הארצי), להורות על דיון בדלתיים סגורות לפי העילות שבחוק, אף שהדיון בו הוא לפי חוק בתי המשפט.

עם זאת מוצע לקבוע בדומה להוראות סעיף 15(א) לחוק זכויות נפגעי עבירה, התשס"א-2001, הוראות בדבר זכותו של המתלונן הקבועה כיום בכלל 73(ב), להיות נוכח בדיון המתקיים בדלתיים סגורות בקובלנה שהוגשה על יסוד תלונתו, לרבות בדיון בערעור כאמור בבית הדין המשמעותי הארצי, אלא אם כן החליט בית הדין, מטעמים

סעיפים כלל 73 לכללי לשכת עורכי הדין (סדרי הדיון 16, 17 בבתי הדין המשמעותיים), התשכ"ב-1962, ו-20 שעניינו סודיות הדיון (להלן – כלל 73), קובע בסעיף קטן (א) כי הדיון בבית הדין המשמעותי יתנהל בדלתיים סגורות. לפי סעיף 69(א) לחוק, משתם הדיון וניתן פסק הדין, רשאי בית הדין המשמעותי לצוות על פרסום פסק הדין, כולו או חלקו, בציון שמו של הנאשם או בלי ציון שמו. סעיף 69(ב) לחוק קובע כי אם הוטל על הנאשם עונש של השעיה או הוצאה מהלשכה, חייב בית הדין המשמעותי לפרסם את פסק הדין בציון שמו של הנאשם.

בסעיף 65א המוצע בסעיף 16 להצעת החוק מוצע לקבוע בחוק, בדומה להסדר הקבוע בסעיף 68 לחוק בתי המשפט (נוסח משולב), התשמ"ד-1984 (להלן – חוק בתי המשפט), בסעיף 41 לחוק שירות המדינה (משמעת), התשכ"ג-1963, ובסעיף 25 לחוק בתי דין מינהליים, התשנ"ב-1992, כי הדיון בבית דין משמעותי יתקיים ככלל בפומבי, אלא אם כן התקיימה עילה מהעילות המפורטות בסעיף המוצע שאו רשאי בית הדין לדון בדלתיים סגורות. העילות המוצעות לסגירת דלתיים מבוססות על העילות הקבועות בהסדרים שבחוקים האמורים. נוסף על העילות המצויות בחוקים האמורים, מוצע בסעיף 65א(ב) לקבוע עילה נוספת ולפיה בית הדין יהיה מוסמך להורות על סגירת הדלתות אם מצא כי הדיון הפומבי עלול להביא

² ס"ח התשל"ז, עמ' 226.

³ ס"ח התשס"ו, עמ' 42.

⁴ ס"ח התשנ"ח, עמ' 166.

- (5) לשם הגנה על עניינו של מתלונן או ניווק בעבירה לפי סעיף 377א לחוק העונשין;
- (6) הדיון הפומבי עלול להרתיע עד מלהעיד עדות חופשית או מלהעיד בכלל;
- (7) הדיון הפומבי עלול לפגוע בסוד מסחרי;
- (8) הדיון הפומבי עלול לפגוע בצנעת הפרט;
- (9) הדיון הפומבי עלול להביא לפגיעה ממשית בעניינו המקצועי של הנאשם או בעניינו של אדם אחר, העולה על הפגיעה בעניין הציבורי שבפומביות הדיון.

(ג) החליט בית דין משמעתי על עריכת דיון בדלתיים סגורות, רשאי הוא להרשות לאדם או לסוג בני אדם להיות נוכחים בעת הדיון, כולו או מקצתו.

(ד) המתלונן זכאי להיות נוכח בדיון בבית דין משמעתי בעניין קובלנה שהוגשה על יסוד תלונתו, הנערך בדלתיים סגורות לפי סעיף זה, וכן זכאי הוא שאדם המלווה אותו, לפי בחירתו, יהיה נוכח עמו בדיון כאמור; ואולם רשאי בית הדין המשמעתי, מטעמים מיוחדים שיירשמו, שלא לאפשר את נוכחותו של המתלונן או של האדם המלווה אותו בדיון, כולו או מקצתו.

(ה) על דיון בפומבי ועל דיון בדלתיים סגורות לפי סעיף זה, יהולו ההוראות בדבר איסור פרסום שבסעיף 70(א), (ב), (ד) ו-1(ו) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984⁵ (להלן – חוק בתי המשפט), לפי העניין ובשינויים המחויבים.

(ו) החליט בית דין משמעתי לדון בעניין מסוים, כולו או מקצתו, בדלתיים סגורות, יעביר העתק מהחלטתו ליועץ המשפטי לממשלה או למי שהוא הסמיך לכך.

(ז) על החלטת בית דין משמעתי לפי סעיף קטן (ב) רשאים לערער הנאשם, הקובל, וכן ועדת האתיקה הארצית או היועץ המשפטי לממשלה אף אם לא היו קובלים, ואדם מעוניין, ערעור לפי סעיף קטן זה יהיה בהתאם להוראות סעיפים 70 ו-71.

ד ב ר י ה ס ב ר

צור ואח' פ"ד מט(1) 159, שבו הביעו שניים מבין שלושת השופטים שישבו בדיון דעה ולפיה הוראה שעניינה עריכת דיון בהליך בדלתיים סגורות כשלעצמה, אינה מעמידה בהכרח איסור פרסום ביחס לאותו דיון אלא נדרשת לשם כך הוראה נפרדת שעניינה איסור פרסום (לסעיף 65א(ה) המוצע).

עוד מוצע לקבוע, כי אם החליט בית דין משמעתי לדון בעניין מסוים, כולו או מקצתו, בדלתיים סגורות, יעביר העתק מהחלטתו ליועץ המשפטי לממשלה או למי שהוא הסמיך לכך (לסעיף 65א(ו) המוצע).

מיוחדים שיירשמו, שלא לאפשר את נוכחותו בדיון, כולו או חלקו. עוד מוצע לקבוע כי המתלונן זכאי לכך שאדם המלווה אותו, לפי בחירתו, יהיה נוכח עמו בדיון כאמור, אלא אם כן החליט בית הדין מטעמים מיוחדים שיירשמו שלא לאפשר את נוכחותו בדיון, כולו או חלקו (לסעיף 65א(ד) המוצע).

במסגרת זו מוצע גם להחיל על הדיון המתקיים בבית הדין המשמעתי את ההוראות המפורטות בסעיף 70 לחוק בתי המשפט, לעניין איסור פרסום. זאת, על רקע פסק הדין בבג"צ 6005/93 ד"ר משה עליאש, עו"ד נ' השופט שמואל

⁵ ס"ח התשמ"ה, עמ' 198

"העמדת פסק דין לעיון הציבור
(א) הלשכה תעמיד לעיון הציבור כל פסק דין של בית דין משמעותי, בציון שמו של הנאשם, ותאפשר לכל המעוניין בכך לקבל העתק מפסק הדין, נערך הדיון בבית דין משמעותי, כולו או מקצתו, בדלתיים סגורות או שהחליט בית הדין המשמעותי על איסור פרסום לפי סעיף 70 לחוק בתי המשפט, יורה בית הדין בדבר התנאים, לרבות שינויים והשמטת פרטים, שבהם יועמד פסק הדין לעיון הציבור, ורשאי הוא, מטעמים מיוחדים שיירשמו, להורות כי פסק הדין כולו לא יועמד לעיון הציבור.

(ב) המועצה הארצית רשאית, באישור שר המשפטים, לקבוע בכללים את משך הזמן, המקום והאופן שבהם תעמיד הלשכה פסק דין כאמור בסעיף קטן (א) לעיון הציבור, ורשאית היא לקבוע בכללים כאמור אגרה או תשלום בעבור קבלת העתק מפסק הדין."

18. בסעיף 70 לחוק העיקרי, במקום "הועד המרכזי" יבוא "ועדת האתיקה הארצית". תיקון סעיף 70

19. בסעיף 71 לחוק העיקרי – תיקון סעיף 71

(1) בכותרת השוליים, במקום "לכית המשפט העליון" יבוא "לכית המשפט המהווה בירושלים";

דברי הסבר

פי החוק, והיא מבוססת על עקרון פומביות הדיון, תוך הכרה בזכות הציבור לדעת על דבר קיומם של הליכים משמעותיים המתנהלים נגד עורך דין ותוצאותיהם. בהצעה יש גם משום המשך המגמה העולה מפסק הדין בבג"צ 6005/93 המוזכר לעיל, שבו קבע בית המשפט העליון כי יש לפרש את סמכותו של בית הדין המשמעותי לפי סעיף 69א(6) לחוק לצוות על פרסום פסק הדין, כסמכות לצוות על פרסום הפסק בדרך מסוימת כפי שיקבע בית הדין, ואין לראותה כהוראה האוסרת פרסום שלפיה כל פרסום אחר שלא הותר בה הוא אסור.

בהתייחס להסדר המוצע לעיל יצוין, כי על פי ההסדרים הקיימים בחוקים אחרים המסדירים עיסוק במקצוע, משתתף בדיון המשמעותי, לצד בעלי המקצוע המשתתפים בו, גם משפטן שחשיבותו, מעבר ליריעותיו המשפטיות, נעוצה גם בהיותו גורם חיצוני למערכת התורם בכך לבקרה הציבורית על ההליך המשמעותי. בהתחשב בהרכב בתי הדין המשמעותיים של הלשכה המורכב כולו מעורכי דין, קיימת חשיבות להסדר המוצע בדבר פומביות הדיון לשם הגברת הבקרה הציבורית על ההליך.

יצוין כי ועדת אלוני שנדרשה אף היא לסוגיה של פומביות הדיון, המליצה כי הדיון בבית הדין המשמעותי של הלשכה ייערך בדלתיים סגורות וייאסר פרסום פרט כלשהו הנוגע לדיון או הקשור בו. עם זאת המליצה הוועדה, כי כל פסק דין מרשיע (למעט פסק דין בקובלנה המוגשת בידי עורך דין אחד נגד עורך דין אחר) יפורסם, אלא אם כן הוחלט אחרת על ידי בית הדין מסיבות מיוחדות שיירשמו ובישים לב לטובת הציבור.

על החלטת בית דין משמעותי בשאלה אם לערוך דיון בדלתיים סגורות אם לאו, רשאים לערער הנאשם, הקובל, ועדת האתיקה הארצית והיועץ המשפטי לממשלה אף אם לא היו קובלים, וכן אדם מעוניין (לסעיף 65א(ז) המוצע).

בסעיף 69 המוצע בסעיף 17 להצעת החוק, מוצע לקבוע, בדומה להסדר הקבוע בתקנות בתי המשפט ובתי הדין לעבודה (עיון בתיקים), התשס"ג-2003 (ק"ת התשס"ג, עמ' 518), כי הלשכה תעמיד כל פסק דין של בית דין משמעותי לעיון הציבור בציון שמו של הנאשם ותאפשר לכל המעוניין בכך לקבל העתק מפסק הדין, במקרה שבו נערך הדיון בבית דין משמעותי, כולו או מקצתו, בדלתיים סגורות או שהחליט בית הדין המשמעותי על איסור פרסום לפי סעיף 70 לחוק בתי המשפט, יורה בית הדין בדבר התנאים, לרבות שינויים והשמטת פרטים, שבהם יועמד פסק הדין לעיון הציבור, ורשאי הוא, מטעמים מיוחדים, להורות כי פסק הדין כולו לא יועמד לעיון הציבור (לסעיף 69א(א) המוצע). כן מוצע להסמיך את המועצה הארצית, באישור שר המשפטים, לקבוע בכללים את משך הזמן, המקום והאופן שבהם תעמיד הלשכה את פסק הדין לעיון הציבור ותאפשר למעוניינים בכך לקבל העתק ממנו. בכללים כאמור ניתן יהיה גם לקבוע אגרה או תשלום בעבור קבלת העתק מפסק הדין (לסעיף 69ב(ב) המוצע).

ההצעה ולפיה בכלל יקיים בית דין משמעותי את דיוניו בפומבי (סעיף 65 המוצע) והחלטותיו יועמדו לעיון הציבור (סעיף 69 המוצע), נועדה לתרום לשקיפות ולבקרה הציבורית בהתייחס לשפיטה המשמעותית על

- (2) במקום "בית המשפט העליון" יבוא "בית המשפט המחוזי בירושלים";
- (3) במקום "הועד המרכזי" יבוא "ועדת האתיקה הארצית".
20. הוספת סעיף 71 א. אחרי סעיף 71 לחוק העיקרי יבוא:
- "סמכויות בית המשפט של ערעור בית המשפט של ערעור רשאי לתת כל החלטה שבית הדין המשמעותי היה מוסמך לתתה".
21. תיקון סעיף 72 בסעיף 72 לחוק העיקרי –
- (1) במקום סעיף קטן (א) יבוא:
- "(א) ביצועו של פסק דין של בית דין משמעותי, לא יעוכב רק בשל כך שאפשר לערער על פסק הדין או שעוד לא תמו כל ההליכים בערעור שהוגש על פסק הדין.
- (א1) בית הדין המשמעותי, ואם הוגש ערעור – בית הדין של ערעור או בית המשפט של ערעור רשאי להורות על עיכוב ביצועו של פסק דין של בית הדין המשמעותי עד להכרעה בערעור או עד למועד מוקדם מזה שיקבע, בתנאים שיקבע או בלא תנאים".
- (2) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:
- "(ג) על החלטה לפי סעיף זה יחולו הוראות סעיפים 70 ו-71".
22. תיקון סעיף 78 בסעיף 78 לחוק העיקרי, סעיף קטן (א) – בטל.

ד ב ר י ה ס ב ר

- סעיפים** מוצע לתקן את סעיף 71 לחוק, שעניינו ערעור 19(1) ו-2(2) לבית המשפט העליון, ולקבוע כי ערעור על פסק 25(1) (א) דין של בית הדין המשמעותי הארצי יהיה לפני בית משפט מחוזי ולא לפני בית המשפט העליון, כפי המצב הקיים היום. זאת, בהתבסס על ההמלצה הקבועה בדוח הוועדה לבדיקת מבנה בתי המשפט הרגילים בישראל בראשות שופט בית המשפט העליון (בדימוס) תיאודור אור, ולפיה יש ליצור האחדה באשר לערכאה המוסמכת לדון בערעור על ענייני משמעת של בעלי מקצועות מוסדרים על פי דין, על רקע חוסר האחידות הקיימת כיום בעניין זה. לפי המלצת הוועדה, הערכאה המתאימה לכך היא בית משפט מחוזי. (עמ' 82-83 לדוח הוועדה).
- סעיפים** 21, 22 קובע בסעיף קטן (א) לאמור:
- "(א) עונש שהוטל על ידי בית דין משמעותי, וכן פרסום פסק הדין לפי סעיף 69(א) או (ב) לא יבוצעו כל עוד אפשר לערער על פסק הדין, ואם הוגש ערעור – כל עוד לא תמו כל ההליכים בעניין".
- לעניין זה הציעה ועדת אלוני לקבוע כי הגשת ערעור בין לפני בית הדין המשמעותי הארצי ובין לפני בית המשפט העליון, לא תעכב את תחילת נשיאת העונש אלא אם כן החליטה ערכאת הערעור אחרת.
- לאור המלצה זו מוצע בסעיף 21 להצעת החוק להחליף את סעיף 72(א) לחוק ולקבוע כי ביצועו של פסק דין של בית דין משמעותי לא יעוכב רק בשל כך שאפשר לערער על פסק הדין או שעוד לא תמו כל ההליכים בערעור שהוגש על פסק הדין, כפי המצב הקיים היום, אלא כל עניין ייבחן על פי נסיבותיו ובמקרים המתאימים בלבד יעוכב הביצוע.
- עוד מוצע בסעיף 72(א) המוצע, לקבוע כי בית הדין המשמעותי שנתן את פסק הדין, ואם הוגש ערעור – בית הדין של ערעור או בית המשפט של ערעור, רשאי להורות על עיכוב ביצועו של פסק דין של בית הדין המשמעותי עד להכרעה בערעור או עד למועד מוקדם מזה שיקבע, בתנאים שיקבע או בלא תנאים, אם מצא כי מן הראוי לעשות כן בנסיבות העניין.
- במקביל מוצע בסעיף 25(1) (א) להצעת החוק, לתקן את סעיף 41(ג) לחוק הנוטריונים, התשל"ו-1976 (להלן – חוק הנוטריונים), כך שהערעור על פסק דין של בית הדין המשמעותי הארצי בעניינו של נוטריון, יהיה לפני בית המשפט המחוזי ולא לפני בית המשפט העליון, כפי המצב הקיים היום.
- עוד מוצע לקבוע כי הערעורים על פסקי דין של בית הדין המשמעותי הארצי של הלשכה, יוגשו לבית המשפט המחוזי בירושלים, שהיא מקום משכנה של לשכת עורכי הדין כאמור בסעיף 44 לחוק.

23. בסעיף 93 לחוק העיקרי, בסעיף קטן (א), בסופו יבוא "החלטה כאמור תפורסם תיקון סעיף 93 ברשומות".
24. בסעיף 109 לחוק העיקרי, אחרי פסקה (9) יבוא:
 "(10) תשלום לנציגי ציבור בוועדת האתיקה הארצית ובוועדות אתיקה מחוזיות."
25. בחוק הנוטריונים, התשל"ו-1976⁶ (להלן – חוק הנוטריונים) –
 (1) בסעיף 41 –
 (א) בסעיף קטן (ג), במקום "בית המשפט העליון" יבוא "בית המשפט המחוזי בירושלים";
 (ב) סעיף קטן (ד) – בטל.
 (2) בסעיף 42, סעיף קטן (ד) – בטל.
26. (א) בסעיף זה ובסעיף 27, "המועד הקובע" – 12 חודשים מיום פרסומו של חוק זה. מינויים לראשונה
 (ב) חברי ועדת המינויים ימונו לראשונה לפי הוראות סעיף 108 לחוק העיקרי, כנוסחו בסעיף 10 לחוק זה, בתוך שלושה חודשים מיום תחילתו של חוק זה.

דברי הסבר

שעניינו תחולת חוק הלשכה, אשר לפיו הסמכויות של בית הדין וסדרי הדין בדיון לפי פרק ז' לחוק האמור יהיו כסמכויות וסדרי הדין בדיון לפי הפרק השישי לחוק, למעט במקרים שבהם נקבע אחרת בחוק הנוטריונים או על פיו.

סעיף 23 כרוח מבקר המדינה על הביקורת בלשכת עורכי הדין מאפריל 1999, צוין כי ראוי לקבוע שהפרטים הנוגעים לרמי החבר שנובה הלשכה מחבריה ואינם מתפרסמים כיום בילקוט הפרסומים, יתפרסמו בילקוט הפרסומים (ראה עמ' 26 לרוח האמור).

מוצע לפיכך לתקן את סעיף 93(א) לחוק, שעניינו מימון פעולות הלשכה, ולקבוע כי החלטות המועצה הארצית להטיל על חבריה דמי חבר ואגרות למימון פעולותיה, כאמור באותו סעיף, יפורסמו ברשומות.

סעיף 24 פעילותם של חברי הלשכה במסגרת המוסדות השונים של הלשכה היא ככלל, בהתנדבות וההערכה היא שגם נציגי הציבור בוועדות האתיקה, שאינם חברי הלשכה, יפעלו בהתנדבות. עם זאת, מוצע להסמיך את המועצה הארצית של לשכת עורכי הדין לקבוע כללים שיאפשרו תשלום לנציגי הציבור ובכך לאפשר את התשלום אם הדבר יידרש בעתיד.

סעיף 26 מוצע לקבוע כי חברי בתי הדין המשמעתיים וועדות האתיקה ימונו לראשונה, בהתאם להוראות הצעת חוק זו, בתוך 12 חודשים מיום פרסומה של הצעת החוק (להלן – המועד הקובע). זאת כדי לאפשר היערכות לשינוי המבני המוצע בהצעת החוק לעניין מנגנון העמדה לדין משמעתי של חברי הלשכה לפי הצעה (לסעיפים קטנים (ג) ו-(ד)).

כמו כן מוצע בסעיף 72(ג) המוצע, להחיל את הוראות סעיפים 70 ו-71 לחוק לעניין ערעור, על החלטה בדבר עיכוב ביצוע לפי סעיף 72(א) המוצע, וכן על החלטה לפי סעיף 72(ב) שעניינה דחיית ביצועו של פסק דין שאין עליו עוד ערעור.

לאור השינוי המוצע ביחס למועד תחילת הנשיאה בעונש כאמור, מוצע בסעיף 22 להצעת החוק לבטל בסעיף 78 לחוק, שעניינו השעיה זמנית, את סעיף קטן (א) הקובע לאמור:

"(א) עורך-דין שהורשע בבית דין משמעתי והוטל עליו עונש השעיה או הוצאה מן הלשכה, רשאי בית הדין שהרשיעו להשעותו זמנית מלעסוק במקצועו עד להכרעה הסופית בדבר ההשעיה או ההוצאה מן הלשכה; תקופת השעיה זמנית לפי סעיף קטן זה לא תעלה על תקופת עונש ההשעיה שהוטל על עורך-הדין".

כן מוצע בסעיף 25(ב) ו-2(2) להצעת החוק, לשם התאמת הוראות סעיפים 41 ו-42 לחוק הנוטריונים, שעניינם ערעור והשעית נוטריון, לשינוי המוצע בסעיף 72 לחוק, לבטל את סעיפים 41(ד) ו-42(ד) לחוק הנוטריונים הקובעים לאמור:

"41. (ד) פסק דין לא יבוצע אלא אם עברה תקופת הערעור, ואם הוגש ערעור עד שהחלט בו ואין ערעור עוד.

42. (ד) התלה בית הדין תקפו של רישיון נוטריון שהושעה או ביטל אותו, תימשך ההשעיה עד לביצוע של פסק הדין או עד לביטולו בערעור."

לאור ההסדר המוצע, תהיה הסמכות לעכב את ביצועו של פסק דין משמעתי שניתן כנגד נוטריון, נתונה לבית הדין המשמעתי, לפי סעיף 37(א) לחוק הנוטריונים,

⁶ ס"ח התשל"ו, עמ' 196; התשס"ב, עמ' 482.

(ג) חברי בית הדין המשמעתי הארצי ובתי הדין המשמעתיים המחוזיים, ימונו לראשונה לפי הוראות סעיפים 14 ו-15 לחוק העיקרי, כנוסחם בסעיפים 2 ו-3 לחוק זה, עד המועד הקובע.

(ד) חברי ועדת האתיקה הארצית וועדות האתיקה המחוזיות ימונו לראשונה לפי סעיף 18 לחוק העיקרי, כנוסחו בסעיף 10 לחוק זה, עד המועד הקובע, ויחלו לכהן בתפקידם במועד האמור.

(ה) הפרקליטים ימונו לראשונה לפי הוראות סעיף 18 לחוק העיקרי, כנוסחו בסעיף 10 לחוק זה, בתוך שלושה חודשים מהמועד הקובע, ויחלו לכהן בתפקידם בתום שלושה חודשים מהמועד הקובע.

27. (א) תחילתם של סעיפים 60א, 63, 70 ו-71 לחוק העיקרי, כנוסחם בסעיפים 12, 13, 18 ו-19(3) לחוק זה, במועד הקובע.

(ב) הוראות סעיפים 65א ו-69ב לחוק העיקרי, כנוסחם בסעיפים 16 ו-17 לחוק זה, יחולו על קובלנות המוגשות ביום תחילתו של חוק זה ואילך.

(ג) הוראות סעיף 71 לחוק העיקרי, כנוסחו בסעיף 19(1) ו-2 לחוק זה, וסעיף 41(ג) לחוק הנוטריונים, כנוסחו בסעיף 25(א) לחוק זה, יחולו על ערעור על פסק דין של בית הדין המשמעתי הארצי המוגש ביום תחילתו של חוק זה ואילך.

ד ב ר י ה ס ב ר

עוד מוצע לקבוע כי הוראות סעיפים 65א ו-69ב לחוק העיקרי, כנוסחם בסעיפים 16 ו-17 לחוק זה, שעניינם פומביות הדיון והעמדה לעיון הציבור של החלטות בית דין משמעתי, יחולו על קובלנות שיוגשו ביום תחילתה של הצעת חוק זו ואילך, כך שהליכים שהחלו בבית דין משמעתי ערב יום התחילה ימשיכו להתנהל בדלתיים סגורות. ההוראה ולפיה הדיון ייערך בדלתיים פתוחות משנה באופן מהותי את מצבו של עורך הדין הנקבל כמו גם את מצבם של אחרים שמידע הנוגע אליהם נחשף בהליך ולפיכך מוצע שלא לעשות שינוי זה ביחס למי שההליך בעניינו כבר החל (לסעיף קטן ב)).

לעניין ערעור על פסק דינו של בית הדין המשמעתי הארצי בעניין קובלנה ולעניין ערעור של ועדת האתיקה הארצית לבית המשפט המחוזי בעניינה – סעיף 71 לחוק העיקרי כנוסחו בסעיף 19(1) ו-2 לחוק המוצע, או סעיף 41(ג) לחוק הנוטריונים כנוסחו בסעיף 25(א) לחוק המוצע, לפי העניין, יחולו על ערעור על פסק דין של בית הדין המשמעתי הארצי המוגש ביום תחילתו של חוק זה ואילך, כלומר, שבמועד האמור טרם חלפה התקופה להגשת ערעור על פסק הדין של בית הדין המשמעתי הארצי, ולא הוגש ערעור כאמור (לסעיף קטן ג)).

הוראות סעיפים 72 ו-78 לחוק העיקרי, כנוסחם בסעיפים 21 ו-22 לחוק זה, וסעיפים 41(ד) ו-42(ד) לחוק הנוטריונים כנוסחם בסעיף 25 לחוק זה, שעניינם ביטול עיכוב הביצוע של פסק דין של בית דין למשמעת, יחולו על קובלנה החל ביום תחילתה של הצעת חוק זו ואילך, אם ביום תחילתה של הצעה טרם ניתן פסק דינו של בית דין משמעתי מחוזי בעניינה, וזאת מכיוון שביצועו של פסק דין זה כבר עוכב על פי הוראות החוק ערב תחילתה של הצעת חוק זו (לסעיף קטן ד)). בהמשך להוראה הקבועה בסעיף 26(ג) להצעת החוק

כן מוצע לקבוע כי חברי ועדת האתיקה הארצית וחברי ועדת אתיקה מחוזית יחלו לכהן בתפקידם במועד הקובע (סעיף קטן ד)) וכאשר נדרש במועד האמור טיפול בקובלנה אשר טרם ניתן פסק דין בעניינה, יבואו ועדות האתיקה האמורות במקום הוועד המרכזי או ועד מחוזי, לפי העניין (ר' דברי הסבר לסעיף 27(ו) להצעת החוק). עוד מוצע לקבוע כי חברי בתי הדין המשמעתיים המכהנים ערב תחילתה של הצעת החוק, ימשיכו לכהן בתפקידם עד למועד הקובע, ולעניין כהונתם ימשיכו לחול ההוראות לפי החוק, כנוסחו ערב תחילתה של הצעת חוק זו (ר' דברי הסבר לסעיף 27(ה) להצעת החוק).

כדי שיהיה ניתן לעמוד במועדים הנוכחים בסעיפים קטנים (ג) ו-(ד) שלעיל, מוצע לקבוע כי חברי ועדת המינויים, האחראים למינויים של חברי בתי הדין המשמעתיים וועדות האתיקה, ימונו לראשונה, לפי סעיף 18 לחוק המוצע בסעיף 10 להצעת החוק, בתוך שלושה חודשים מיום תחילתה של הצעת חוק זו (לסעיף קטן ב)).

עוד מוצע לקבוע כי הפרקליטים ימונו לראשונה לפי הוראות סעיף 18 לחוק המוצע בסעיף 10 להצעת החוק, בתוך שלושה חודשים מהמועד הקובע, וזאת כדי לאפשר את מעורבותן של ועדות האתיקה בבחירת הפרקליטים (לסעיף קטן ה)).

סעיף 27 מוצע לקבוע כי סעיפים 61א, 63, 70 ו-71 לחוק, המוצעים בסעיפים 12, 13, 18 ו-19(3) להצעת החוק, שעניינם תפקידי ועדות האתיקה וסמכויותיהן, ייכנסו לתוקפם במועד הקובע, עם מינוין לראשונה של ועדות האתיקה כמוצע בסעיף 26(ד) להצעת החוק, עד למועד הקובע תוגש קובלנה בשל עבירת משמעת לפי הוראות החוק כנוסחו לפני תחילתו של החוק המוצע (לסעיף קטן א)).

(ד) הוראות סעיפים 72 ו-78 לחוק העיקרי, כנוסחם בסעיפים 21 ו-22 לחוק זה, וסעיפים 41(ד) ו-42(ד) לחוק הנוטריונים כנוסחם בסעיף 25 לחוק זה, יחולו על קובלנה שביום תחילתו של חוק זה טרם ניתן פסק דין של בית דין משמעתי מחוזי בעניינה.

(ה) חברי בית הדין המשמעתי הארצי ובתי הדין המשמעתיים המחוזיים המכהנים ערב תחילתו של חוק זה, ימשיכו לכהן בתפקידם עד המועד הקובע, ולעניין כהונתם ימשיכו לחול ההוראות לפי החוק העיקרי כנוסחו ערב תחילתו של חוק זה.

(ו) בקובלנה שבמועד הקובע טרם ניתן בעניינה פסק דין סופי תבוא ועדת האתיקה הארצית או ועדת אתיקה מחוזית במקום הוועד המרכזי או ועד מחוזי, כקובלת או כמערערת, הכל לפי העניין, החל במועד הקובע.

ד ב ר י ה ס ב ר

המכהנים ערב תחילתה של הצעת החוק, ימשיכו לחול ההוראות לפי החוק, כנוסחו ערב תחילתה של הצעת חוק זו (לסעיף קטן (ה)).

כדי להבטיח את רציפותם של הליכים המשמעתיים התלויים ועומדים ערב המועד הקובע, מוצע לקבוע הוראת מעבר נוספת ולפיה לעניין הליכים אלה יבואו ועדת האתיקה הארצית או ועדות האתיקה המחוזיות במקומם של הוועד הארצי או הוועד המחוזי, כקובלת או כמערערת, לפי העניין (לסעיף קטן (ו)).

שלפיה חברי בתי הדין המשמעתיים ימונו לראשונה על פי הוראות החוק כנוסחו בחוק זה עד למועד הקובע, מוצע לקבוע הוראת מעבר שתאפשר את כהונתם של חברי בתי הדין המשמעתיים המכהנים ערב תחילתה של הצעת החוק עד למועד זה. הוראת המעבר האמורה נועדה להאריך את תקופת כהונתם של חברי בית הדין המשמעתיים המכהנים כאמור אשר מסתיימת עוד קודם למועד הקובע, וזאת כדי למנוע עריכת בחירות נוספות לתפקיד האמור לפי ההסדר שבחוק כנוסחו ערב תחילתה של הצעת חוק זו. עוד מוצע לקבוע כי לעניין כהונתם של חברי בתי הדין המשמעתיים

